

Vergaderjaar 2022–2023

28 625

Herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Nr. 350

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 juni 2023

De afgelopen dagen is bij veel boeren onrust ontstaan bij het doen van hun Gecombineerde Opgave. De oorzaak was een fout in de online systemen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) die ertoe leidde dat aanvragers van de eco-regeling een verkeerde eindberekening kregen te zien. Hierdoor zijn helaas veel boeren in onzekerheid gebracht. Daarom wil ik uw Kamer informeren over de achtergronden en een voorstel doen dat aan die ongerustheid tegemoet komt.

Nadat de RVO de fout in zijn systeem opmerkte, is 6 juni jl. een e-mail gestuurd naar alle boeren die zich hebben aangemeld voor de eco-regeling. Daarin wordt ze gevraagd om in het aanmeldsysteem van de Gecombineerde Opgave hun percelen opnieuw te bevestigen. Door die actie geeft het systeem wel de correcte berekening van de eco-premie, gebaseerd op het bedrijfsplan dat zij hebben opgegeven. Voor boeren is dit weliswaar geen verplichting, maar wel raadzaam om een betrouwbaar beeld te krijgen in welke categorie van de eco-regeling zij vallen (brons, zilver of goud) en op welke vergoeding zij kunnen rekenen. Tegelijk leidt het verzoek van de RVO, naast de onrust, ook tot extra administratieve druk, terwijl er al veel van boeren wordt gevraagd. Ik begrijp de klachten die mij hebben bereikt dan ook zeer goed.

Gecombineerde Opgave

Het aanvragen van GLB-subsidies via de Gecombineerde Opgave vraagt jaarlijks al de nodige administratieve inspanningen van boeren. Het nieuwe GLB, dat 1 januari jl. van kracht werd, heeft veel nieuwe elementen zoals de eco-regeling en de landschapselementen. De RVO heeft zich ervoor ingezet om de nieuwe GLB-onderdelen in de aanvraag-systemen te implementeren.

Ook heb ik de RVO opgedragen het uitsterste te doen om fouten in de aanpak te vermijden en veel inzet te plegen op heldere en tijdige communicatie naar alle belanghebbenden. Door de introductie van de vele nieuwe onderdelen in de aanvraag, zoals bufferstroken en landschapselementen, is dit echter niet altijd goed verlopen. Ik trek mij dit aan. Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit werkt met de RVO om het complexe proces van de vernieuwde Gecombineerde Opgave te verbeteren. Ik realiseer me dat deze nieuwe onderdelen in de Gecombineerde Opgave voor boeren en hun adviseurs veel extra administratieve inzet vraagt. Om die reden heb ik in april 2023 al besloten de sluitingsdatum voor het doen van de opgave te verlengen van 15 mei tot 15 juni 2023 om zo aanvragers meer tijd te geven.

Dat een technische fout nu leidt tot het verzoek aan aanvragers van de eco-regeling om hun percelen opnieuw te bevestigen en mogelijk aanpassingen te maken betreurt ik. Boeren hebben al veel flexibiliteit getoond en het valt me zwaar om opnieuw extra inspanningen van hen te vragen. Om deels hieraan tegemoet te komen, geef ik boeren die in de Gecombineerde Opgave hebben aangegeven dat ze aan de eco-regeling deelnemen, na de sluiting van de gecombineerde opgave op 15 juni twee extra weken om aanpassingen te doen. Zoals vorige week o.a. ook bepleit door het lid Grinwis. Dat betekent dat alleen aanvragers van de eco-regeling tot 30 juni 2023 de tijd krijgen om eco-activiteiten toe te voegen. Met de mogelijkheid die ik nu bied, kan ook de controle die in het bericht van de RVO wordt gevraagd tot op die datum worden uitgevoerd. Ik wil erop wijzen dat deze verlenging niet zonder risico's is op een EU-conforme uitvoering. Maar de situatie vraagt mij een balans te zoeken tussen het geven van extra tijd aan boeren en de noodzaak tijdig en gericht de noodzakelijke controles te kunnen uitvoeren.

Ik hecht eraan te benadrukken dat geen enkele aanvrager benadeeld wordt waar het gaat om de te ontvangen GLB-subsidie voor eco-activiteiten. Iedereen wordt vergoed voor de geleverde bijdrage en prestatie. Tegelijk geldt, zoals ik de Kamer eerder meldde in mijn brief van 14 november 2022 (Kamerstuk 28 625, nr. 347), dat het sanctieregime in het eerste jaar wordt aangepast. Zo zullen bij het niet voldoen aan nieuwe voorwaarden in principe waarschuwingen worden gegeven, geen sancties. Dit geeft de kans te wennen aan het systeem. Ook zullen administratieve fouten in het aanvraagproces kunnen worden hersteld tot 30 november 2023, zonder dat er sprake is van sancties. Met de gevraagde aanpassing wordt voorkomen dat pas bij uitbetaling blijkt dat de verwachte eco-premie in de samenvatting van de Gecombineerde Opgave niet klopte. Geen financiële benadeling van aanvragers dus, maar wel wordt van hen in een aantal gevallen een extra administratieve inzet gevraagd.

Toelichting

In de Gecombineerde Opgave is er een fout in de eindberekening voor de eco-regeling opgetreden. In die regeling kunnen boeren op basis van te verrichten eco-activiteiten een vergoeding krijgen. De vergoeding is er in de categorieën brons, zilver en goud. Door een fout in het RVO-systeem is er bij circa 9.000 aanvragers mogelijk een andere categorie getoond dan waar op basis van de aangegeven eco-activiteiten recht op was. De categorie kan in het beeldscherm dat de aanvrager ziet goed weergegeven zijn, maar eventueel ook hoger (bijvoorbeeld goud in plaats van zilver) of lager uitvallen. Het lijkt om circa 1.500 bedrijven te gaan waarbij er grote zekerheid is dat een te hoge categorie is getoond. De RVO kan helaas niet aangeven welke bedrijven in welke categorie vallen, waardoor een gerichte aanschrijving niet mogelijk bleek.

In alle gevallen zal de betaling gebaseerd worden op de vastgestelde situatie in het veld door de RVO. Aanvragers zullen de subsidie ontvangen waar ze recht op hebben op basis van hun inspanningen binnen de eco-regeling. Het kan echter voorkomen dat door de fout de verwachting van een aanvrager afwijkt van wat uiteindelijk bij de uitbetaling wordt geconstateerd. Om dit te voorkomen, heeft de RVO op 6 juni 2023 de bedrijven die zich hebben aangemeld voor de eco-regeling verzocht om hun opgave te controleren. Dit geeft bedrijven de mogelijkheid om eventuele aanvullingen aan te brengen als ze in een andere categorie blijken te vallen. Ik ben me ervan bewust dat gezien het gevorderde groeiseizoen de mogelijkheden hiervoor beperkt zullen zijn. Bij de definitieve opgave vanaf oktober zullen aanvragers rapporteren wat uiteindelijk is gerealiseerd.

Het nieuwe GLB kent grote wijzigingen met een ingewikkelde implementatie. Zoals eerder aangegeven in deze brief is daarbij niet alles goed verlopen. Voor de overheid zijn er verschillende leermomenten geweest in het proces. Die ervaring zetten we in om ervoor te zorgen dat de dienstverlening voor de boeren bij de volgende Gecombineerde Opgave wordt verbeterd.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
P. Adema